

§ 521

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Hannu Oskalan toivomusponnosta luoda tyyppikatunmalli, jossa yhdistetään Helsingin historiallista keskustaa kunnioittava katukiveys sekä pyöräliikenteen laatutason parantamisen vaatimukset

HEL 2023-008399 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponnossa edellytetään selvitettäväksi edellytykset luoda yhdessä kaupunginmuseon kanssa historialliseen keskustaympäristöön sopiva katukivityyppi, joka on myös miellyttävästi pyöräiltävissä. Tällainen yhteistyö katupinnan kehittämiseksi on perusteltua. Eri materiaalien sopivuudesta ympäristöönsä on käytettävä tapauskohtaista harkintaa.

Toteutettaessa kantakaupungin tavoiteverkon mukaisia pyöräliikennejärjestelyitä suunnittelussa otetaan huomioon kaupunkikuva ja ympäristöhistoria, kuten nupukivetyt kadut. Tällaisessa ympäristössä käytetään tapauskohtaista harkintaa pyöräliikennejärjestelyiden tarkoituksenmukaisuudesta. Mikäli pyöräliikennejärjestelyt ovat perusteltuja, suunnittelussa on erilaisia keinoja sovittaa kaupunkikuvalliset arvot ja liikennetekniset tarpeet yhteen.

Perinteinen lohkopintainen nupukivi ei sellaisenaan sovellu hyvin pyöräliikenteelle kiven pinnan epätasaisuuden takia. Pyöräilyn kannalta toiminnallisien pyöräkaistan tai -tien pintamateriaali on asfaltti. Joihinkin historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kohteisiin asfaltti ei kuitenkaan sovi. Näissä kohteissa pysyväksi tarkoitettu pintamateriaali voi olla sopivan tasaiseksi ja sopivan karkeaksi pintakäsitelty luonnonkivi. Kohteesta riippuen se voi olla esimerkiksi luonnonkivilaatta tai nupukivi. Pintamateriaalin yksityiskohdat määritellään tapauskohtaisesti.

Kantakaupungissa on alustavasti tunnistettu kolme kategorialla pyöräjärjestelyiden hoitamiseksi:

Ensimmäinen kategoria on kulttuuriympäristöltään herkimät alueet, joissa kuitenkin pyöräjärjestelyt ovat perusteltuja. Näillä alueilla haetaan ratkaisua, jossa olemassa olevat ajoradan kivet perustetaan uudelleen ja ladotaan mahdollisimman tarkasti siten, että ne muodostavat tasaista pintaa. Lisäksi tarvittaessa on mahdollista kokeilla kiven pinnan tasoittamista sopivalla käsittelyllä. Valmiin käyttöpinnan tulee olla

ilmeeltään mahdollisimman samanlainen vanhan katukivipinnan kanssa.

Toisessa kategoriassa arvokkaassa katuympäristössä ajoradalla olevan pyöräkaistan kivimateriaali vaihdetaan ajorataa tasaisemmaksi, mutta ei liukkaaksi. Esimerkiksi kantakaupungin nupukivikaduilla pyöräkaista voidaan rakentaa yläpinnaltaan karkeahakatuista ja sivuiltaan lohkotuista nupukivistä. Samalla tavalla on useampi suojatie rakennettu muun muassa Mannerheimintien eteläpäässä. Myös Erottajan aukiolla on nyt muutaman vuoden ajalta hyvät kokemukset yläpinnaltaan karkeahakatuista luonnonkivilaatasta pyörätien materiaalina.

Kolmannessa kategoriassa liikennepainotteisessa katuympäristössä pyöräkaista toteutetaan pääsääntöisesti asfalttipintaisena. Asfaltin väri on joko punaruskea tai musta.

Väliaikaisissa ratkaisuissa luonnonkivipinta ei yleensä ole tarkoituksenmukainen sen edellyttämän suuren rakennekerrospaksuuden ja korkean hinnan takia. Esimerkiksi Eteläesplanadin pyörätiekokeilussa, jossa yhtenä lähtökohtana on säilyttää nykyinen arvokas nupukiveys pyörätien alla, käytännössä ainoaksi pintamateriaalivaihtoehdoksi jäi asfaltti.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa tyyppikatuman selvitystyötä niin, että työ valmistuu vuoden 2024 aikana. Tarkemmat historiallisesti merkittävien alueiden katusuunnitelmat laaditaan yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa sitten, kun kyseiset hankkeet tulevat ajankohtaisiksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja: 09 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Liitteet

1 Oskala Hannu, toivomusponsi, Kvsto 14.6.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Hannu Oskala on tehnyt Laura Korpisen aloitteen Esplanadin katujärjestelyistä käsittelyn yhteydessä 14.6.2023 seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta luoda yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa tyyppikatunmalli, jossa yhdistetään tasainen ja Helsingin historiallista keskustaa kunnioittava katukivetys että pyöräliikenteen laatutason parantamisen vaatimukset."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.10.2023 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja: 09 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Liitteet

1 Oskala Hannu, toivomusponsi, Kvsto 14.6.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano